

Ønsker å bli landets første skatteparadis-frie kommune

De krever å få vite hva som skjer med pengene dine

SAMARBEID: Avtalen om tiltak mot skatteparadis er jobbet fram av blant andre LO og Fagforbundet. Avtalen blir på bildet signert av varaordfører og nå fungerende ordfører i Sør-Varanger, Pål Gabrielsen (SV). Fra venstre, Torbjørn Brox Webber, leder av Fagforbundet Sør-Varanger, Pål Gabrielsen og Hennin Bråten, leder av LO i Sør-Varanger.

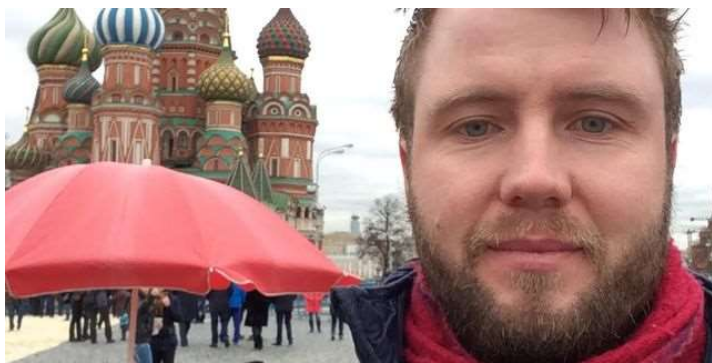
Foto: Privat

Kommunen blir først i landet med å kreve fullt innsyn i hvor skattebetalernes penger ender opp: – Vi skal vite om noen kommersielle velferdsselskaper sender pengene våre til skatteparadis, sier prest og fagforeningsleder.

Denne artikkelen er **over ett år gammel** og kan inneholde utdatert informasjon.

Flere selskaper som driver med velferd i norske kommuner, er egentlig eid av folk i skatteparadis. Skatteparadisene er en metode eiere bruker for å snike seg unna å betale skatt. Dette har denne kommunen sett seg lei på:

– Å drive med velferd som er betalt av oss skattebetalerne, og selv snike seg unna skatt er et ran av fellesskapet og et tyveri fra folket, sier prest og leder av Fagforbundet i Sør-Varanger, Torbjørn Brox Webber til Fagbladet.

INITIATIV: Både Fagforbundet sentralt og i Sør-Varanger og organisasjonen Publish What You Pay Norway har jobbet med forslaget som blir innført i kommunen, forteller Torbjørn Brox Webber som er leder av Fagforbundet Sør-Varanger. Bildet er fra reise i Moskva. Sør-Varanger kommune har grense til Russland.

Foto: Torbjørn Brox Webber

• Nordmenn har lurt unna 76 milliarder i skatteparadis

– Vil ha selskaper som bidrar til samfunnet

Sør-Varanger blir den første kommunen i Norge som setter krav om fullstendig innsyn i selskaper som vinner anbudsrunder.

Kommunen krever at selskapene må være fullstendig åpne om hvem som egentlig eier selskapene, hvor mye de betaler i skatt og om de driver i skatteparadis. Lenger ned i artikkelen kan du lese om en av Norges fremste forskere på skatteparadis tror tiltaket vil virke eller ikke.

Fagforeningsleder Brox Webber sier han vil ha inn de seriøse selskapene til Sør-Varanger:

– Alt vi ber om er innsyn. Essensen er åpenhet. Vi tenker at om vi må synliggjøre det ranet som disse bedriftene står for, da vil de heller ikke levere inn anbud. Vi vil ha byråer som bidrar til samfunnet på en anstendig måte, sier lederen av Fagforbundet Sør-Varanger. I tillegg til fagforeningsarbeid skriver Brox Webber doktorgrad i teologi.

• Disse skatteparadis-milliardærene eier 25 prosent av norsk kommersiell velferd

Håper andre kommuner blir innvirkende

Organisasjonen Publish What You Pay samarbeider med blant andre Fagforbundet. De har jobbet i flere år med å sikre innsyn i pengene til kommersiell velferd. I Sør-Varanger var det Ap og SV som kom med forslaget. Det fikk støtte av Rødt og to Sp-representanter i kommunestyret og ble vedtatt i juni med 16 av 23 stemmer. Brox Webber sier at han er svært fornøyd med arbeidet til Fagforbundets politiske venner:

– Jeg håper andre kommuner blir inspirert og at Fagforbundet lokalt rundt omkring i landet fremmer forslag. Det finnes ingen andre kommuner som har et slikt vedtak. Dette er unikt.

HÅPER PÅ FLERE: Mona Thowsen er generalsekretær i organisasjonen Publish What You Pay Norway. Hun håper flere kommuner vil gjøre som Sør-Varanger.

Foto: Publish What You Pay Norway

• – Penger som går til skatteparadis kunne gitt gratis barnehage for alle

– Lettere å ettergå

– *Har selskap med bånd til skatteparadis tatt oppdrag for Sør-Varanger kommune?*

– Det er veldig vanskelig å svare på. Aftenposten hadde kart med omsorgsbaroner og hvor de drev virksomhet. Sør-Varanger var merket av på det kartet. Det er vanskelig for kommunen og tillitsvalgte å vite hva som faktisk skjer når vi inngår anbud. Det er altfor lite informasjon til at vi kan ettergå hvor selskapene faktisk sender pengene. Mange firma med bånd til skatteparadis er ikke interesserte i å ha åpenhet. Det gjør jobben vår veldig krevende, sier prest Brox Webber til Fagbladet.

• Ny Bok: – Skatteparadiser kan ha gitt lavere lønninger i Norge

– Forbilledlig av Sør-Varanger

Mona Thowsen er generalsekretær i Publish What You Pay Norway

– Jeg syns det er forbilledlig at Sør-Varanger har gjort dette. Det er noe som alle kommuner bør vurdere for å sikre at de har tilstrekkelig kunnskap om hvor pengene våre går. Det har vært nok skandaler som handler om at offentlige penger har havnet i skatteparadiser, ser Thowsen som mener at skatteparadiser er en trussel mot velferdsstaten.

• Sjefen for oljefondet har penger i skatteparadis

Skatteparadis presser norske

selskap

Thowsen peker på at norske firma sliter når de konkurrerer mot internasjonale konsern registrert i et skatteparadis:

– Ofte vil norske selskaper som betaler sin skatt ha en ulempe i konkurranse med multinasjonale selskaper, som bruker hemmelighold som forretningside. Utvidet land for land rapportering (system som skal hindre bruk av skatteparadis red. anm) er et tiltak som vil gjenopprette like konkurransevilkår.

• Norsk banksjef holdes ansvarlig for korrupsjon og milliarder til skatteparadis

Dette tror forskeren

Guttorm Schjelderup er professor ved Senter for skatteforskning, Norges Handelshøyskole. Han har nylig blant annet skrevet en kronikk om skatteparadiser etter debatten om formuen til den nye sjefen for Oljefondet.

– *Hvilken effekt tror du dette vedtaket kan få?*

– Jeg tror potensielt dette kan gjøre at de bedriftene som er organisert rundt aggressiv skatteplanlegging vil nøle med å delta i anbudskonkurranser. Det kan også ha ringvirkninger ved at andre kommuner følger i fotsporene til Sør-Varanger.

– *Om det skjer, hva tenker om det?*

– Det er egentlig en god ting. OECD og G20-landene jobber for at det blir mer åpenhet og mindre aggressiv skatteplanlegging.

FORSKER POSITIV: Guttorm Schjelderup jobber som professor ved NHH og tror at forslaget kan hindre norske skattepenger å ende opp i skatteparadis.

Foto: Siv Dolmen/NHH

• Tjente to milliarder, betalte 22.00 kr i skatt

Mener selskapene heller bør skape verdier

– Hva er konsekvensene ved at kommersielle velferdsselskap driver aggressiv skatteplanlegging?

– Aggressiv skatteplanlegging er lovlig, men noen ganger trår bedriftene over streken og ender opp med å bli ilagt straffeskatt for ulovlig skattetilpasning. Når bedrifter bruker ressurser på å minimere sin skatt, sløser de egentlig med ressursene for pengene brukt på skattetilpasninger kunne vært brukt til verdiskapning. Aggressiv skatteplanlegging øker kostnadene for oss som samfunn fordi vi må bruke penger på å henge med på alle krumspringene, sier professoren Fagbladet. Schjelderup har

blant annet ledet Kapitalfluktutvalget, som

gav råd til norske myndigheter om skatteparadiser.

– Finansierer terror og dop

Skatteparadisene skjuler pengene til narkobaroner og terrorister. Vi vil ikke at våre penger skal opprettholde et slik system, sier politiker Marius Møllersen (Ap) som jobbet med forslaget.

ØYSTEIN WINDSTAD

oystein.windstad@fagbladet.no

Marius Møllersen er en av politikerne i Sør-Varanger som har tatt til orde for innsynskravet.

– *Nekter dere noen å ta oppdrag for Sør-Varanger kommune?*

– Nei det gjør vi ikke. Vi stiller kun krav til åpenhet og innsyn om pengestrømmer. Det er de som føler at de har noe å skjule som velger vekk kommunen, og ikke omvendt, sier han til Fagbladet.

Mafia-penger til skatteparadis

Møllersen sier at en av grunnene til at han har engasjert seg mot skatteparadiser, er hva som skjuler seg der:

– Skatteparadis er mer enn bare

skattesnyteri. Det er hvitvasking og

terrorfinansiering. Alle den narkotikaen og prostitusjonen som skjer, skal hvitvaskes.

Når man snyter på skatten er man med å opprettholde et system som holder på med langt verre ting. En pen dresskledd skattesnyter i Norge an være innblanda i narkopenger, via skatteparadis.

Administrasjonen jobber med nye regler

Forslaget som ble stilt felles fra Ap og SV, fikk flertall. De syv andre stemmene gikk til en innstilling fra administrasjonen som også tok til orde for å unngå bruk av skatteparadiser. Svanhild Apeland Lande er økonomisjef i Sør-Varanger. Sammen med resten av administrasjonen skal de nå finne ut hvordan de som første kommune skal innføre krav om utvidet innsyn:

– Vi er i gang med å iverksette kommunestyrets vedtak og undersøke hvilke konsekvenser dette vil ha for den praktiske gjennomføringen av anbudsprosessene. Og det vil inngå i revideringen av innkjøpsreglementet som skal revideres til høsten.

– Angår dette vedtaket noen selskaper som har vunnet anbud i Sør-Varanger tidligere?

– Ikke som jeg er kjent med, sier økonomisjefen til Fagbladet.